

Sygn. akt V KK 13/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 marca 2022 r.,
sprawy **W. B.**
skazanego z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w N.
z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) obciążyć skazanego W. B. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z 31 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K. (...), uznał W. B. za winnego tego, że:

1. w dniu 11.05.2018 r. w M. dopuścił się innych czynności seksualnych wobec małoletniej A. D. lat 13 w ten sposób, że dotykał ją rękoma przez ubranie w okolicach krocza, a następnie obnażył się i po ściągnięciu jej spodni wkładał ręce w jej majtki dotykając okolic krocza tj. czynu z art. 200 § 1 k.k.;
2. w okresie od 01 stycznia 2018 r. do 01 grudnia 2018 r. w M. działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru co najmniej kilkakrotnie obcował

płciowo z małoletnią A. K. lat 13, tj. czynu z art. 200 § 1 k.k. i przyjmując, iż zostały one popełnione w ramach ciągu przestępstw, o jakim mowa w art. 91 § 1 k.k. - za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a na mocy art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych A. D. i A. K. na odległość mniejszą niż 50 metrów oraz zakaz kontaktowania się z nimi w jakikolwiek sposób na okres 5 lat. Nadto na mocy art. 46 § 1 k.k. sąd zasądził od W. B. na rzecz małoletnich pokrzywdzonych kwoty po 3.000zł. i 5.000zł. tytułem zadośćuczynienia.

Wyrok został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego, który zaskarżył go w całości i zarzucił mu:

1. obrazę przepisów prawa procesowego, w tym art. 4 i art. 410 k.p.k., wynikającą z jednostronnie selektywnej, oceny dowodów, zwłaszcza osób małoletnich, zeznających na niekorzyść oskarżonego, z jednoczesnym pominięciem zeznań tychże świadków i tych wyjaśnień oskarżonego, które budzą wątpliwości i w istotny sposób mogły wpłynąć na obiektywną ocenę materiału dowodowego w tym na ustalenie winy oskarżonego, a które z mocy prawa winny być uwzględnione na korzyść oskarżonego (art. 5 § 2 k.p.k.),
2. związany z powyższym, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzekania o winie oskarżonego, o wysokości i rodzaju wymierzonej kary.

Sąd Okręgowy w B., wyrokiem z 16 grudnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I Instancji.

Kasację od opisanego wyroku Sądu Okręgowego w B. wnieśli obrońcy skazanego W. B. Zarzucili w niej:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, które miało istotny wpływ na treść skarżonego orzeczenia tj. art. 440 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. zw. z art. 378 § 2 i 3 k.p.k. poprzez niedostrzeżenie a następnie nieuwzględnienie przez Sąd Odwoławczy niemieszczącego się w zarzutach apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 31 sierpnia 2020 r. sygn. II K (...) naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania, tj. art. 6

k.p.k. w zw. z art. 378 par. 2 i 3 k.p.k. poprzez prowadzenie rozprawy głównej w dniu 17 sierpnia 2020 r. podczas, której Sąd zamknął przewód sądowy, wobec niezawiadomienia obrońcy o wyznaczeniu go obrońcą z urzędu dla skazanego, które to naruszenie uniemożliwiło prowadzenie obrony skazanego przed Sądem I instancji, a które to naruszenie powoduje, iż utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. II K (...), jako zapadłego z naruszeniem prawa do obrony skazanego jest rażąco niesprawiedliwe,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, które miało istotny wpływ na treść skarżonego orzeczenia tj. art. 440 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 185a § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 378 § 2 i 3 k.p.k. poprzez niedostrzeżenie a następnie nieuwzględnienie przez Sąd Odwoławczy niemieszczącego się w zarzutach apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. II K (...), naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania tj. art. 6 k.p.k. w zw. z art. 185a § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 378 § 2 i 3 k.p.k. poprzez zamknięcie przez Sąd I instancji przewodu sądowego przed podjęciem czynności obrończych przez obrońcę wyznaczonego na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2020 r., co uniemożliwiło złożenie obrońcy wniosku w trybie art. 185a § 1 i 2 k.p.k. o ponowne przesłuchanie pokrzywdzonych, które to naruszenie powoduje, iż utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. II K (...), jako zapadłego z naruszeniem prawa do obrony skazanego jest rażąco niesprawiedliwe.

W związku z tymi zarzutami obrońcy wnieśli o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 31 sierpnia 2020 r. sygn. II K (...) i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania, względnie:
2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Obrońcy złożyli także wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

W odpowiedzi na kasację Prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu kasacji zwrócić należy uwagę, że w apelacji zostały wyłącznie podniesione zarzuty: błędu w ustaleniach faktycznych oraz naruszenia art. 4, 5 § 2 i art. 410 k.p.k. Dlatego bez sformułowania zarzutu naruszenia art. 440 k.p.k. podniesienie zarzutu naruszenia prawa do obrony w postępowaniu przed Sądem I instancji świadczyłoby o skierowaniu kasacji przeciwko wyrokowi tego Sądu, a nie sądu odwoławczego.

W badanej sprawie nie zachodzą bowiem przesłanki do przyjęcia rażącej niesprawiedliwości wydanego orzeczenia. Sąd I instancji w związku z oświadczeniami oskarżonego i jego obrońcy z urzędu na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2020 r., zwolnił dotychczasowego obrońcę, wyznaczył nowego obrońcę, a jednocześnie zobowiązał- na podstawie art. 378 § 3 k.p.k. - dotychczasowego obrońcę oskarżonego do pełnienia obowiązków do czasu podjęcia obrony przez nowego obrońcę. Rzeczywiście wśród zarządzeń wydanych w tym dniu zabrakło zarządzenia o powiadomieniu nowego obrońcy o kolejnym terminie rozprawy w dniu 17 sierpnia 2020 r. Obecny był jednak wówczas, zgodnie z zarządzeniem Sądu, jego dotychczasowy obrońca. Sam oskarżony wycofał swój wniosek o zmianę obrońcy. Sąd jednak podtrzymał wówczas swoją wcześniejszą decyzję - w tym przedmiocie. Na kolejnym terminie, na którym ogłoszono wyrok, obecny już był nowy obrońca.

Obrońca ten, ani sam skazany, nie złożyli do dnia ogłoszenia wyroku żadnego wniosku dowodowego, nie złożyli także wniosku o wznowienie przewodu sądowego, którego wniesienie miał uniemożliwiać brak zawiadomienia nowo wyznaczonego obrońcy o ostatnim terminie rozprawy, na którym zamknięto przewód sądowy. W apelacji również zabrakło jakiegokolwiek odniesienia do potrzeby ponownego przesłuchania pokrzywdzonych, czy to jako wniosku albo

zarzutu przeciwko orzeczeniu sądu I instancji. obrońca nie zgłosił ich również w dalszym postępowaniu odwoławczym i na rozprawie apelacyjnej.

Trafnie w odpowiedzi na kasację podkreślił Prokurator, że skoro konieczności ponownego przesłuchania nie dostrzegli obrońcy, to trudno w takiej sytuacji stawiać Sądowi Okręgowemu zarzut niedostrzeżenia z urzędu konieczności przeprowadzenia tej czynności. W kasacji również nie sformułowano argumentów, które przemawiałyby za przyjęciem, iż brak ponownego przesłuchania pokrzywdzonych wynikający z rzekomego braku możliwości reprezentowania oskarżonego przez nowego obrońcę w postępowaniu przed Sądem I instancji świadczy o naruszeniu przez Sąd II instancji art. 440 k.p.k. Co więcej – wobec treści art. 523 § 1 k.p.k.- nie ulega wątpliwości, iż stawianie w kasacji zarzutu rażącego naruszenia przepisów postępowania wymaga jednoczesnego wykazania możliwości istotnego (a więc nie jakiegokolwiek) wpływu tego uchybienia na treść orzeczenia. Tymczasem kasacja obrońców skazanego nie wykazała aby przywołane przez nich (rzekome) uchybienie miało wpływ na treść orzeczenia, nie mówiąc już o wpływie istotnym. W sytuacji w której nie doszło do pogwałcenia przynależnych skazanemu praw do obrony (znamienne jest też i to, iż on sam wycofał swoje wcześniejszy wniosek o zmianę obrońcy z urzędu) to nie można w sposób uprawniony mówić o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy wskazanych w podstawie prawnej pierwszego zarzutu kasacji przepisów, to jest art. 6 k.p.k. w zw. z art. 378 § 2 i 3 k.p.k. i to z możliwością istotnego wpływu na treść orzeczenia tego Sądu (a tak to czynią skarżący), ani też (tym samym) nie można przypisać Sądowi odwoławczemu rażącego uchybienia normie art. 440 k.p.k.

O takim (wspomnianym i przywołanym w drugim zarzucie kasacji) wpływie nie świadczy wynikające z zastosowania art. 185a k.p.k. ograniczenie prawa do obrony oskarżonego. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2020 r., IV KK 485/20 (LEX nr 3084206): „Prawo do obrony nie jest jednak prawem absolutnym i przepis art. 185a § 1 k.p.k. stanowi o jednym z jego ograniczeń. Przepis ten sam w sobie jest wyrazem przyznania przez prawodawcę prymatu ochrony interesów małoletniego pokrzywdzonego nad interesem oskarżonego”. Samo w sobie nie świadczy ono o potrzebie ponownego przesłuchania pokrzywdzonych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.